USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce: **D. A.,** zastoupen Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem se sídlem Stodolní 7, Moravská Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 2. 2017, č. j. OAM-55/ZA-ZA11-P06-2016, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 14. 3. 2019, č. j. 32 Az 18/2017 - 81,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce přicestoval na území České republiky bez dokladů, ilegálně přes Pákistán, Írán a Srbsko. Dne 20. 1. 2016 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. Odůvodnil ji tím, že v Afghánistánu působí Tálibán, který verbuje mladé muže do války. Bojovat nechtěl, a proto se rozhodl utéct. Tálibán odvedl jeho mladšího bratra, kterého pak už neviděl.

[2] Žalovaný dne 13. 2. 2017 rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“ a „napadené rozhodnutí“).

[3] Žalobu proti napadenému rozhodnutí Krajský soud v Hradci Králové v záhlaví označeným rozsudkem (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“) zamítl. Po shrnutí skutkových okolností tak, jak vyplývají ze správního spisu a jednání v řízení před krajským soudem, dospěl krajský soud ve shodě s žalovaným k závěru, že žalobce nebyl ve vlasti pronásledován ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, jelikož se nijak politicky neangažoval, neměl žádné potíže politického charakteru ani jiné problémy se státními orgány. Žalobce nemohl mít ani důvodné obavy z pronásledování z jakéhokoliv důvodu taxativně stanoveného v § 12 písm. b) zákona o azylu. Nedobrovolné rekrutování ze strany Tálibánu nebylo v případě žalobce azylově relevantní, neboť žalobce nepožádal o pomoc státní orgány, není známo, že by mu pomoc byla odmítnuta nebo že by státní orgány Tálibán podporovaly, tolerovaly či mu napomáhaly. Státní moc proti hnutí cíleně vystupuje a potlačuje ho. Přesvědčování ze strany Tálibánu mělo krátkodobý charakter (dvě setkání cca měsíc před

odjezdem) bez použití fyzického násilí či psychického nátlaku. S odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu krajský soud nepřisvědčil ani námitce, že žalobce je pronásledován z důvodu své příslušnosti k sociální skupině mužů v bojeschopném věku. Není splněna podmínka příčinné souvislosti mezi pronásledováním a příslušností k sociální skupině, dlouhodobosti a intenzity potíží a nemožnosti využít vnitrostátní ochrany či vnitřního přesídlení. Vycestování bylo náhlým rozhodnutím, když se žalobci naskytla příležitost odjet. Nejednalo se tedy o nutnost, nýbrž možnost vycestovat a pokusit se o nový život. Jednání, jemuž byl žalobce vystaven, svou intenzitou a dobou trvání nedosahovalo potřebné míry a intenzity pronásledování ve smyslu zákona o azylu.

[4] Krajský soud dále odůvodnil, že nejsou dány podmínky ani pro udělení mezinárodní ochrany podle § 13 a § 14b zákona o azylu, neboť žalobce nezmínil žádného rodinného příslušníka. Žadatel jakožto osoba zdravá, práceschopná, plně svéprávná neuvedl v řízení žádné okolnosti, které by bylo lze hodnotit ve smyslu důvodů pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu.

[5] Podle krajského soudu nejsou v případě žalobce splněny ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, jelikož v jeho případě neexistuje hrozba v podobě mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Žalovaný se podrobně touto otázkou zabýval a své rozhodnutí odůvodnil. Vycházel přitom ze všech shromážděných informací, které jsou objektivní, vyvážené, pocházející z více nezávislých informačních zdrojů a jsou přiměřeně aktuální. Žalobce tyto podklady při seznámení se s nimi nikterak nezpochybňoval. V kontextu těchto podkladů nebyl shledán osobou ohroženou, incidenty nelze označit jako celoplošně rozšířené a týkají se několika konkrétních nebezpečných lokalit. Žalobce není nucen, aby se v zemi původu vrátil přímo do místa svého původního bydliště. Není v případě návratu ohrožen ani uložením či vykonáním trestu smrti, ani vážným ohrožením života nebo lidské důstojnosti. Vycestování žalobce není ani v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[6] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností, kterou opírá o důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), tedy namítá nezákonnost spočívající v nesprávném právním posouzení a nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Uvádí, že krajský soud se řádně nevypořádal se všemi skutečnostmi, které vyšly v řízení najevo. Krajský soud se podle stěžovatele omezil na přezkum nesplnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu a pouze obecně konstatoval, že podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 13 a § 14 zákona o azylu nejsou splněny. Stěžovatel namítá, že podmínky pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu jsou dány, jelikož jeho vesnice byla vysídlena a oblast je ovládána hnutím Tálibán. Při návratu do vlasti proto nemá adekvátní místo k bydlení a sociální zázemí. Ohledně § 12 písm. b) zákona o azylu krajský soud nesprávně aplikoval zákonné podmínky a judikaturu. Omezil se na obecná konstatování ohledně situace v zemi a zcela formálním způsobem vyložil zákonné podmínky a pojmy pronásledování a příslušnost k určité sociální skupině. Život stěžovatele je v případě návratu v ohrožení, jelikož Tálibán osoby, které odmítly do hnutí vstoupit, pronásleduje. Podmínky pro udělení

azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu splňuje jakožto příslušník sociální skupiny mužů v bojeschopném věku. Stěžovatel dále nesouhlasí s neudělením doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Krajský soud nesprávně posoudil bezpečnostní situaci v zemi a okolnosti případu stěžovatele. Centrální vláda není schopna své občany ochránit ani na území, které kontroluje. Tálibán ovládá téměř polovinu území, a proto nesouhlasí se závěrem, že se jedná o lokální nebezpečí. Nelze tudíž využít vnitřní přesídlení. Dochází i k útokům na civilisty. Je tak dána podmínka pro udělení doplňkové mezinárodní ochrany podle § 14a z důvodu vážného ohrožení života v důsledku svévolného násilí v situaci vnitřního ozbrojeného konfliktu. Krajský soud se otázkou podrobně nezabýval.

[7] Žalovaný ve svém vyjádření shledává kasační stížnost nedůvodnou, neboť se v napadeném rozhodnutí řádně vypořádal s tvrzeními stěžovatele a své závěry řádně odůvodnil. Vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a opatřil si relevantní podkladové materiály. Stěžovateli dal možnost se s nimi seznámit a reagoval na námitky stěžovatele ohledně řádného zjištění stavu věci. Závěry ohledně splnění podmínek podle § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu řádně odůvodnil. Jednání, jemuž byl stěžovatel vystaven, nedosahuje intenzity pronásledování. Nepokusil se požádat o pomoc státní orgány, které proti hnutí Tálibán cíleně vystupují. Stěžovatel se nepokusil řešit situaci vnitřním přesídlením. Okolnostmi relevantními pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu se žalovaný zabýval, avšak v případě stěžovatele absentují. Nebezpečí, kterému je vystaveno obyvatelstvo země či jeho část, samo o sobě nepředstavuje konkrétní ohrožení, které by mohlo být hodnoceno jako vážná újma. Dále odkázal na své vyjádření k žalobě a odůvodnění napadeného rozhodnutí. Se závěry napadeného rozsudku souhlasí.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[9] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou její přijatelnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost odůvodněno. Přestože by v tomto případě bylo možné kasační stížnost odmítnout bez odůvodnění, Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku stručné odůvodnění svého usnesení připojuje.

[10] Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, jestliže ta svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ byl v usnesení Nejvyššího správního soudu dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (dostupné stejně jako ostatní zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu z www.nssoud.cz), vyložen tak, že kasační stížnost bude posouzena jako přijatelná v případě, že (1) vznáší ne plně prejudikovanou právní otázku; (2) obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně; (3) je potřeba učinit judikaturní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní

pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

[11] Stěžovatel k otázce přijatelnosti své kasační stížnosti tvrdil v zásadě pouze velmi okrajově, že bylo zasaženo do jeho práva na spravedlivý proces v důsledku postupu krajského soudu a jeho nesprávného posouzení právní otázky, nedostatečně zjištěného skutkového stavu a nedostatečného odůvodnění napadeného rozsudku.

[12] Nejvyšší správní soud na úvod připomíná, že jak plyne z jeho setrvalé judikatury (viz např. rozsudek ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2014 - 70), řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah a kvalita kasační stížnosti do značné míry předurčují nejen rozsah přezkumné činnosti, ale i obsah rozhodnutí soudu. Jde proto k tíži stěžovatele, pokud v kasační stížnosti nespecifikuje skutkové a právní důvody, pro které napadá rozhodnutí krajského soudu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004 - 54, či ze dne 18. 7. 2013, č. j. 9 Afs 35/2012 – 42) a netvrdí důvody, pro které má být kasační stížnost přijatelná.

[13] Nejvyšší správní soud v prvé řadě uvádí, že krajský soud se podrobně v kontextu skutkových okolností případu zabýval přezkumem splnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany podle §§ 12, 13, 14 a § 14a zákona o azylu, přičemž své úvahy dostatečným způsobem odůvodnil. Neomezil se tedy pouze na přezkum ohledně § 12 zákona o azylu, jak namítá stěžovatel. Napadený rozsudek splňuje veškerá kritéria přezkoumatelnosti.

[14] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že splňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Otázkou udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu se Nejvyšší správní soud zabýval v řadě svých rozhodnutí, z nichž lze poukázat například na rozsudek ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 – 38, a na rozsudek ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48. V těchto rozsudcích Nejvyšší správní soud uvedl, že na udělení mezinárodní ochrany z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu nemá žadatel subjektivní právo. Správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. Nejvyšší správní soud také v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, zdůraznil, že *„smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o*

azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní" azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofu, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly."

[15] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v těch limitech, kde soudní přezkum neudělení humanitárního azylu proveden být měl, byl krajským soudem proveden řádně a v přiměřeném rozsahu. Žalovaný se totiž otázkou neudělení humanitárního azylu zabýval, přičemž neudělení této formy mezinárodní ochrany odpovídá dostatečně zjištěnému skutkovému stavu a osobní situaci stěžovatele. V odůvodnění žalovaný i krajský soud podrobně popsali skutkový stav věci i všechny důvody žádosti o mezinárodní ochranu, včetně § 14 zákona o azylu, s nimiž se následně dostatečným způsobem vypořádali.

[16] Stěžovatel dále rozsudku krajského soudu vytýká, že ohledně § 12 písm. b) zákona o azylu nesprávně aplikoval zákonné podmínky a judikaturu, přičemž nesprávně interpretoval pojmy pronásledování a příslušnost k určité sociální skupině. Nejvyšší správní soud již konstantně judikuje, že *„určitá sociální skupina ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je skupina osob, která se vyznačuje objektivně společnou charakteristikou nebo kterou společnost alespoň takto vnímá. Tato charakteristika má často povahu vrozeného, nezměnitelného rysu nebo je jinak zásadní pro lidskou identitu, svědomí nebo výkon lidských práv dotyčných osob; riziko pronásledování však do této charakteristiky nepatří. I pouhá příslušnost k určité sociální skupině může být postačujícím důvodem pro udělení azylu."* Zdůrazňuje však, že *„rozhodující je ovšem existence odůvodněného strachu z pronásledování, směřujícího vůči žadateli o azyl jako příslušníku určité sociální skupiny, jež podnikají úřady země, případně jež vychází od některých složek obyvatelstva, které nerespektují normy stanovené v zákonech dotyčné země, a úřady vědomě takové jednání tolerují, případně odmítají či jsou neschopné zajistit účinnou ochranu"* (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004 - 60). Krajský soud se otázkou naplnění důvodů pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) zákona o azylu v napadeném rozsudku zabýval v souladu s touto ustálenou judikaturou. Zdůraznil, že stěžovatel se nepokusil požádat o pomoc státní orgány země původu, které přitom proti aktivitám Tálibánu cíleně vystupují, a nevyužil ani možnosti vnitřního přesídlení na území, které není pod kontrolou této organizace. Rezignaci na pokus o přesídlení do bezpečnější části země původu stěžovatele přitom Nejvyšší správní soud považuje za rozhodující pro posouzení důvodnosti jeho žádosti o mezinárodní ochranu.

[17] Ohledně námitky stěžovatele, že splňuje kritéria pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu z důvodu vážného ohrožení života v důsledku svévolného násilí v situaci vnitřního ozbrojeného konfliktu, Nejvyšší správní soud již opakovaně judikoval, že tam, kde je to reálně možné, *„jsou lokální problémy řešitelné vnitřním přesídlením. Koncept vnitřní ochrany je jen vyjádřením zásady subsidiarity mezinárodní ochrany"* (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 3. 2012, č. j. 2 Azs 29/2011 – 70, ze dne 8. 3. 2012, č. j. 7 Azs 3/2012 – 44, a ze dne 29. 5. 2014, č. j. 6 Azs 22/2014 - 61). Z obsahu správního spisu i z napadeného rozhodnutí (viz strana 11-13, kde se žalovaný dopodrobna otázkou zabývá) je zřejmé, že v Afghánistánu existuje reálná možnost vnitřního přesídlení ve vztahu k územím ovládaným Tálibánem. Stěžovatel by tedy mohl, pokud by toho bylo třeba, nalézt účinnou ochranu v jiné části svého domovského státu. Krajský soud posoudil otázku

neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu v souladu s ustálenou rozhodovací praxí Nejvyššího správního soudu.

[18] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na stížní námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro jejich přijetí k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájem stěžovatele.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikatornímu odklonu; ani nebylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Nejvyššímu správnímu soudu tudíž nezbylo než kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítnout pro nepřijatelnost.

[20] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. listopadu 2019

JUDr. Karel Šimka

předseda senátu